

Den styrkede pædagogiske læreplan For Fole Naturbørnehave

Naturbørnehaven
Folevej 25, 6510 Gram
Tlf.: 74822932 / 23968922
www.folefriskole.dk

Indhold

Historik	3
Værdigrundlag	3
Grønne Spirer	4
Spring ud i naturen	4
Indledning	5
Hvad siger lovgivningen	6
Det fælles pædagogiske grundlag	8
Barnesynet	8
Dannelse og børneperspektiv	8
Legen	9
Læring	9
Børnefællesskabet	9
Pædagogisk læringsmiljø	10
Forældre samarbejde	10
Børn i udsatte positioner	11
Sammenhæng i overgangene	11
De 6 læreplanstemaer	13
Alsidig personlig udvikling	14
Social udvikling	17
Kommunikation og sprog	20
Krop, sanser og bevægelse	23
Natur, udeliv og science	26
Kultur, æstetik og fællesskab	29
Mål for sammenhæng mellem læringsmiljø og børne læring	32
Evalueringskultur og dokumentation	32
Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø	33
Inddragelse af lokalsamfundet	33
Årshjulet for børnehaven	36
Forældrebestyrelsen	39
Pædagogiske redskaber	39
Afslutning	41

Historik

Fole Naturbørnehave er beliggende i et aktivt landsbymiljø mellem Gram og Ribe. Institutionen har til huse i et ombygget parcelhus på 167m², med tilhørende stor dejlig legeplads. Bygningen har fungeret som institution siden 1961. Fole Naturbørnehave er en del af Fole Friskole og er derfor underlagt bestyrelsen for denne. Naturbørnehaven er normeret til 33 børn. Naturbørnehaven har eget forældreråd.

Børnegruppen er sammensat af børn i alderen 2,11 til skolealderen.

Hvert barn er unikt og vi har barnet i centrum. Vi ønsker at være med til at udvikle DIT barn. I Fole Naturbørnehave er det vigtigt for os, at et barn trives og er glad, at barnet er nysgerrigt og udvikler fantasi. Vi vægter læring gennem leg ved udfoldelser i naturen, krop/bevægelse, sang og musik, der fremmer barnets udvikling.

Visionsgrundlag:

- Vi ønsker at forblive en "Lille" børnehave, hvor vi vægter tryghed, nærvær, anerkendelse, omsorg, tid til hvert enkelt barn i overskuelige rammer
- Vi rummer børn i udsatte positioner ved, at være en lille institution med kompetente medarbejdere
- Vi er en certificeret naturbørnehave, hvor vi vægter naturen og udeliv. Vores beliggenhed er nær skov, sø og grønne arealer
- Vi samarbejder med Fole Friskole
- Vi har mulighed for at benytte hallen, multibane, fodboldbaner og tarzanbane, som ligger lige ved siden af børnehaven
- Fole Naturbørnehave er børnehaven med forældre, der yder en indsats, har indflydelse, og engagerer sig i barnets børnehavetid.
- Vi vægter rigtig mange udflugter med skolens busser. Det kan være virksomhedsbesøg, museer, skov, strand, landbrug, naturoplevelser og meget mere.
- Samarbejde med de nær omliggende dagplejere – private som offentligt. Vi mener at et bredt samarbejde vil betyde sparring mellem dagplejere, børnehave og ikke mindst det sociale aspekt mellem børn og voksne på kryds af områder. Vi ønsker at gøre dette samarbejde til et læringsrum for både voksne og særligt for børnene

Grønne Spirer:

Grønne Spirer er en integreret del af de pædagogiske læreplaner og børnehavens dagligdag. Grønne Spirer tilbyder medarbejderne en række praktiske redskaber, som styrker dem i fagligheden i naturen, årets gang og evnen til at nyde alle de muligheder, vi omgiver os med i naturen. Vi vil i Fole Naturbørneshave have sunde børn med røde kinder og snavsede fingre samt voksne og børn, der sammen finder glæden ved at gå på opdagelse i naturen. Pædagoger og pædagogisk assistent får mulighed for at tilegne sig mere viden i form af kurser oprettet af Friluftsrådet, hvor anerkendte naturvejledere vil inspirere dem til nye aktiviteter i naturen samt arbejde med de 6 læreplanstemaer ude i naturen.

Spring ud i naturen:

Krop, sanser og bevægelse er en integreret del af de pædagogiske læreplaner og børnehavens dagligdag. Spring ud i naturen er med til fremme børnenes sunde kropslige udvikling samt tilbyder medarbejderne en række praktiske redskaber, som styrker dem i fagligheden med spændende motoriske, stimulerende og fysiske aktiviteter i naturen. Vi vil i Fole Naturbørneshave have sunde børn med røde kinder samt voksne og børn, der sammen finder glæden ved at gå på aktiv og fysisk opdagelse i naturen. Pædagoger og pædagogisk assistent får mulighed for at tilegne sig mere viden i form af kurser oprettet af Friluftsrådet, hvor anerkendte naturvejledere vil inspirere dem til nye aktiviteter i naturen samt arbejde med de 6 læreplanstemaer ude i naturen.

Indledning

Baggrunden for ny dagtilbudslov, som trådte i kraft den 1. juli 2018, er en politisk aftale om dagtilbud – alle børn skal med i fællesskabet, indgået i juni 2017. Aftalen handler om et kvalitetsløft på dagtilbudsområdet med et særligt fokus på tre hovedtemaer:

- Øget fleksibilitet og frit valg for børnefamilier
- Bedre læring og trivsel for alle børn og et sammenhængende børneliv
- Høj kvalitet gennem faglighed og tydelig ledelse

De centrale temaer realiseres gennem dagtilbudsloven og en styrket pædagogisk læreplan

Lovændringen omfatter mange nye elementer, bl.a. et fælles pædagogisk grundlag, etablering af læringsmiljøer hele dagen, etablering af evalueringskultur, sammenhæng i overgange, samarbejde med lokalsamfundet mm. Derfor følger det også af de nye regler, at arbejdet med den styrkede pædagogiske læreplan først skal være implementeret den 1. juli 2020.

Dette dokument er tænkt som en ramme for at sikre, at man kommer omkring de temaer, man er forpligtiget på som daginstitution. Dokumentet er tænkt som et fleksibelt dokument, som løbende tilpasses de ændringer og krav, der måtte komme, og dermed bliver et meningsfuldt arbejdsredskab.

Hvad siger lovgivningen

Nedenfor er beskrevet lovgivning på forskellige niveauer. Det er et forsøg på at give et overblik over – eksempler på, hvordan begreber som børns trivsel, læring, udvikling og dannelse bevæger sig fra makroniveau til mikroniveau, og hvordan de forskellige niveauer griber ind i hinanden og hænger sammen.

- Internationalt
- Nationalt
- Kommunalt

FN's Børnekonvention

Kilde: Børnerådet

Børnekonventionen blev vedtaget d. 20. november 1989 på FN's generalforsamling. 196 lande i verden har tiltrådt Børnekonventionen, og den er dermed den mest udbredte menneskerettighedstraktat. Børnekonventionen gælder for alle under 18 år i Danmark, uanset hvor i verden de kommer fra. Konventionen tager udgangspunkt i barnets bedste for at sikre deres grundlæggende rettigheder. FN's Børnekonvention fastslår, at børn altid skal inddrages og høres i overensstemmelse med deres alder og modenhed, når der træffes beslutninger, der har betydning for dem. Det er Børnerådets opgave at overvåge og vurdere, om denne og andre bestemmelser i konventionen overholdes i Danmark.

Dagtilbudsloven

Kilde: Børne- og Socialministeriet

Dagtilbudsloven sætter de overordnede rammer for dagtilbudsområdet. I dagtilbudsloven finder du dagtilbudsområdets formål, regler for optagelse, tilskud og forældrebetaling i dagtilbud – og meget mere.

Børne- og Ungepolitik

Kilde: Haderslev Kommune

Børne- og Ungepolitik er den overordnede politik for 0-18 års området i Haderslev kommune. Her slås visionerne op for kommunens børn og unge. Politikken er samskabt på tværs af politiske udvalg i gensidige forpligtende dialog, der skal komme alle børn og unge i Haderslev kommune til gode. I de daglige mødesteder mellem børn og unge, pædagogisk personale, frivillige, familier og netværk bliver børne- og ungepolitikken til virkelighed. Det sker i tæt tværfagligt samspil og gennem udmøntning af forskellige handleplaner.

Et af Børnekonventionens grundlæggende principper er at "alle børn har ret til at lære og udvikle sig sammen med jævnaldrende i nærmiljøet uanset deres kognitive, sociale og emotionelle forudsætninger". Dette afspejles i Formålsbestemmelsen § 7 i Dagtilbudsloven, der beskriver formålet for dagtilbuddene, og hvad der generelt skal være kendetegnende for dagtilbuddenes arbejde. Det vil sige at formålsbestemmelsen skal være retningsgivende for alt arbejde, der foregår i dagtilbuddene.

Det fælles pædagogiske grundlag

Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i det pædagogiske grundlag, og skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der arbejdes med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. (§8, stk.2).

For hver af de 9 tematikker i det pædagogiske grundlag beskrives der 1-2 retningsanvisende praksiseksempler, hvordan det kommer til udtryk i pædagogisk praksis.

Barnesynet

Det at være barn har værdi i sig selv (§8, stk.2.)

Læreplan for børnegruppen 2,11 og frem til skolestart:

- Hvert barn, der kommer ind i børnehaven, bliver mødt som et selvstændigt og værdifuldt individ.
- Det er vigtigt, at alle børn føler sig velkomne og set, og mødes derfor med et godmorgen eller hej.
- Vi justerer os efter hinanden, fordi vi er forskellige og har forskellige behov. F.eks. får nogle børn ro om morgen, andre får et knæ, andre igen lidt lege tid før morgenmaden.
- Børnene vælger selv mad ud fra det udvalg, der er på bordet.
- Vi bestræber os på at se bag om barnets handling, spørge ind og forstå, guide og vejlede.

Dannelse og børneperspektiv

Børn skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse. Barnet skal inviteres til at være aktiv deltagende og være medskabere af sin læreproces (§8 stk.2).

Læreplan for børnegruppen 2,11 og frem til skolestart:

- Deltagelse i små og større grupper, hvor der skabes rum og tid til turtagning, så alle børn får en stemme, der spørges ind til og man lytter til andre. F.eks. til samling hvor én taler ad gangen og får lov til byde ind med det, man har på hjertet.
- Vi inddrager børnene i daglige gøremål, som at dække rullebord, selv hælde vand op, selv prøve at smøre sin mad til "smør selv dage", selv tage tøj af og på mm. Vi opfordrer børnene til at hjælpe hinanden, f.eks. at de store hjælper de små med at tage tøj af, når vi kommer ind fra legepladsen.
- Børnene støttes i deres medbestemmelse ved, at de høres og evt. gives valgmuligheder.

Legen

Legen har en værdi i sig selv og er grundlæggende for børns sociale og personlige læring og udvikling.

Legen skal nogle gange støttes, guides og rammesættes for at alle børn kan være med, og legen udvikler sig positivt (§8 stk.2).

Læreplan for børnegruppen 2,11 og frem til skolestart:

- Vi vægter at være deltagende og guidende voksne i børnenes leg. At være på gulvet sammen med børnene og støtte dem i legen. Nogle gange sætter vi rammen for legen og andre gange udvider vi og udfordrer dem med nye idéer til legen.

Læring

Læring skal forstås bredt, og læring sker f.eks. gennem leg, relationer, planlagte og spontane opståede aktiviteter, i rutinesituationer mm. Det pædagogiske læringsmiljø handler om at fremme børns kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive udvikling og forståelse.

Læreplan for børnegruppen 2,11 og frem til skolestart:

- Vi har indrettet det pædagogiske læringsmiljø, så legetøjet er i børnehøjde, og rummene er indrettet, så børnene har mulighed for at bruge kroppen.
- Sproget er en stor del af hverdagen. Vi sætter ord og billeder på handlinger, på grupperummet, ture ud af huset, billeder ved håndvasken mm.
- Vi lærer ved at øve os, og det er okay at fejle
- Vi lærer af erfaringer – også andres
- Når man selv hælder vand op og spilder, henter man en klud og tørrer det op. Skifter evt. bukser. Så prøver man igen.
- Gennem leg øver børnene samarbejde. De afprøver forskellige løsninger, udforsker miljøet og finder på sammen.
- Gennem leg opbygges fælles relationer, den følelsesmæssige relation styrkes og identitet.

Børnefællesskaber

Leg, læring og dannelse sker i børnefællesskaber – alle børn skal opleve at være en del af et fællesskab, og blive lyttet til og respekteret. Det er det pædagogiske personale og ledelsens opgave at skabe en balance mellem individ og fællesskab i dagtilbuddet (§8 stk.2).

Læreplan for børnegruppen 2,11 og frem til skolestart:

- Det er vigtigt at børnene oplever at være en del af gruppen. De børn, der ikke er tilstede nævnes ved navn til samling, og er derfor stadig en del af gruppen, trods manglende tilstedeværelse.
- Vi er bevidste om vigtigheden af børnefællesskaber, og guider og støtter op derom. Børnene inviteres ind i legen sammen med andre. De voksne leger med og trækker sig, når legen er godt i gang.
- Vi tager udgangspunkt i børnenes relationer og kompetencer, når der laves mindre grupper f.eks. når vi tager på ture ud af huset.
- Hulebygning i bilrummet eller på legepladsen. Samarbejde om den fysiske konstruktion samt at omsætte idéer til virkelighed.

Pædagogisk læringsmiljø

Der skal hele dagen være et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes. Læringsmiljøet tilrettelægges, så det tager hensyn til såvel det enkelte barn som børnegruppens sammensætning, forudsætning, interesse og behov (§8, stk.3).

Læreplan for børnegruppen 2,11 og frem til skolestart:

- Miljøskifte er med til at inspirere børnene til nye lege. Give fornyet læring og nye udfordringer. Eks. Fællesrum, friskolen, multibanen, hallen, skov, legeplads og ture i nærområdet.
- Vi bestræber os på, at der er tid til læring i dagligdagens rutiner f.eks. toiletbesøg, i garderoben og ved borddækning. I garderoben giver vi børnene god tid til at øve sig i selv at tage tøj af og på, den/de voksne støtter og guider.

Forældresamarbejde

Det skal fremgå, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældre om børns trivsel, læring, udvikling og dannelse, både arrangementer der har til formål at styrke det sociale sammenhold og relationer blandt børn, forældre samt fora hvor børns læring bliver sat på dagsordenen (§8, stk6).

Læreplan for børnegruppen 2,11 og frem til skolestart:

- Opstartssamtaler, årlige fyraftensmøder for kommende førskoleforældre, netværksmøder/udviklingsmøder (for forældre til børn der har nogle særlige udfordringer), fælles morgenmad med forældrene, børnefødselsdage her i huset eller i hjemmet, generalforsamling, opslag på tavlen, aktivitetskalender, mail, facebookside, foto på skærm, daglig dialog i garderoben, arbejdsdage, fælles arrangementer for Fole Friskole og Naturbørnehaven, forældrerådsmøder og bestyrelsesmøder.

Børn i udsatte positioner

Alle børn skal udfordres og opleve mestring i forbindelse med blandt andet børne- og vokseninitierede lege og aktiviteter. Alle børn skal mødes med positive forventninger og opleve at være en betydningsfuld del af fællesskabet (§8, stk5).

Læreplan for børnegruppen 2,11 og frem til skolestart:

- Vi oplever børn der periodevis er i udsatte positioner, f.eks. grundet skilsmisse eller andre hjemlige forhold. I den forbindelse er det vigtigt med et godt forældresamarbejde, så der er plads og rum til det enkelte barn. Barnet skal have mulighed for at vælge til og fra. Vi guider og støtter op om barnet.
- Vi arbejder med at inddrage børnenes kompetencer og ressourcer. Vi støtter børnene i at indgå i betydningsfulde fællesskaber.
- Et barn kan have svært ved at rumme for mange stimuli, have svært ved at overskue hvad der skal ske og bliver stille og indadvendt ved nye aktiviteter/tiltag. Dette barn kan ved nye fællesaktiviteter bare ønske at være tilskuer eller at være i periferien, indtil det er parat til at være med.
- Vi er opmærksomme på, at børn ikke nødvendigvis er i udsatte positioner i alle situationer. Eks: Et barn, der er udfordret, når han/hun er indendørs, ser vi til gengæld byde ind med mange kompetencer udenfor.

Sammenhæng i overgangene

At skabe sammenhæng handler bl.a. om at understøtte børns personlige og sociale kompetencer, få positive erfaringer med at indgå i børnefællesskabet, pirre til nysgerrighed, give lyst til at lære og få mod på nye oplevelser – men også at gøre overgangen trug og genkendelig.

Læreplan for børnegruppen 2,11 og frem til skolestart:

- Forældre som ønsker at deres børn skal gå i Fole Naturbørnehaven, aftaler en tid til rundvisning og information om børnehaven, hvor der også er mulighed for at indskrive deres børn.
- De børn som starter i børnehaven fra vores kommunale dagplejer eller de private børnepassere som vi samarbejder med, har været på besøg i børnehaven hver uge/måned.
- Vi sender en kendt person med børnene i førskoleforløbet, så overgangen bliver glidende.
- Når vi modtager fra andre institutioner, har vi overleveringsmøder vedr. barnet.
- Sampasning mellem børnehaven og SFO i ydertimerne om eftermiddagen samt i ferierne.

De 6 læreplanstemaer

Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljø og børns læring. Det skal fremstå, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtte børns brede læring, herunder nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse inden- og udenfor samt på tværs af de seks læreplanstemaer (§8, stk2 og stk4).

Til at vise hvordan målene er tænkt ind i læringsmiljø og hvordan læreplanstemaerne understøtter hinanden på tværs, fordeles de seks læreplanstemaer på eksempler hvor læringsmiljøet er rutinesituationer, hvor læringsmiljøet er børneinitierede lege og hvor læringsmiljøet er vokseninitierede aktiviteter. Hertil anvendes "Læreplansblomsten".

Til at vise mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring har vi valgt at en model som ligger sig op af data fra kompetencehjulet.

Alsidige personlig udvikling

Pædagogiske mål:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette sker på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, nærvær, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Læringsmiljø: Rutine i garderoben

Alsidige personlige udvikling:

- At øve sig og komme til at mestre
- At blive selvhjulpne med at tage tøj/sko af og på
- Børnene kan efter forholdene selv være med til at bestemme, hvad de vil have på f.eks. vanter, hvis vejret er til det
- De bliver hørt
- Venter på tur ift. voksenhjælp
- Børnene har deres egen garderoberum, med deres ting, hvor ingen andre børn har noget at gøre. Der er et symbol/navn så de selv kan finde "deres rum" og vise de andre børn, at det er deres private rum

Sociale udvikling:

- At hjælpe hinanden med at tage tøj/sko af og på
- Børnene aftaler ofte, med hvem, hvad og hvor de skal lege om lidt på legepladsen, mens de tager tøj på
- De venter på hinanden
- Leg og små konkurrencer omkring, hvem der er hurtigst
- Konflikthåndtering, idet børnene er tætte sammen og kommer til at skubbe til hinanden og hinandens ting

- Børnene tilbyder uopfordret udlån af egne ting til kammeraterne, hvis de har ekstra med
- Ved placering af det enkelte barns garderoberum tilgodeser de voksne spirende nye venskaber, stor/lille hjælper/ser op til hinanden, kan adskille børn, der i garderobesituationen ikke har glæde af hinanden, samt tage højde for børn i udsatte situationer.

Kommunikation og sprog:

- Vi taler om, hvad vi skal have på og hvorfor
- Vi sætter ord på ting hedder (f.eks. gummistøvler, flyverdragt, vanter, sko mm.)
- Børnene snakker sammen om forskellige ting f.eks. hvad de har lavet tidligere på dagen, hvad de skal når de skal hjem, legeaftaler på legepladsen mm.

Krop, sanser og bevægelse:

- Motoriske udfordringer er blandt andet at tage sit eget tøj på, lyne en lynlås, tage vanter på, bukseben der krøller og skal ud over støvlerne
- Sansemotorisk børnene mærker når noget er blød, våd, kold, kradser, vender tøj/sko rigtigt.

Natur, udeliv og science:

- Vi snakker om vejret og mærker efter om det kold eller varm
- Børnene samler udeting i lommerne (tunge sten, regnorme, blomster, mudder mm.)

Kultur, æstetik og fællesskab:

- Børnene har ens garderoberum og ensfarvede opbevaringskasser som giver øjet ro og overblik
- Vores garderobe er præget af vores kultur, vi går ud hver dag og skal have påklædning med til det
- På børnenes rum er der både symbol og navn, så de kan finde deres ting og selv gå i gang med påklædningen, det er med til at understøtte vores kultur

Overvejelser i forhold til de pædagogiske mål og læringsmiljøet med et særligt fokus på den voksnes rolle

Det er særligt vigtigt, at vi voksne giver tid til at børnene øver sig i at tage deres tøj af og på selv. Vi voksne sidder rolige og er tilgængelige i børnehøjde. Vi voksne har en rolig stemmeføring og lytte til spørgsmål, stiller evt. modspørgsmål i stedet for bare at give svaret.

Børnemiljø, der understøtter arbejdet med læreplanstemaet:

“Alsidede personlige udvikling”:

Fysisk børnemiljø:

- Vi planlægger dagligt en bred vifte af aktiviteter i forhold til barnets alder eller udvikling
- Børnehaven er indrettet, så børnene selv kan nå de ting, de skal bruge, såvel ude som inde
- Vi prøver at skabe et hyggeligt ude og inde miljø. Stearinlys om morgenen, når det er mørkt, lidt blomster eller anden udsmykning
- Vi prioriterer mange grønne buske og træer på vores legeplads, med mulighed for at have små gemmesteder
- Vi har små rum indenfor, hvor børn kan være sammen
- Alle aktiviteter planlægges ud fra det enkelte barn eller en gruppe af børns behov

Psykisk børnemiljø:

- Vi vægter bevidst et miljø, hvor børn og voksne har en behagelig og god omgangstone
- Vi vægter at være positive, imødekommende og tydelige voksne, der tør sige ja, men også tør sige nej
- Vi støtter op om, at børnene får venner i børnehaven. Der skal være plads til alle typer af børn, og ikke alle behøver at være ens bedste ven
- Vi synes, det er vigtigt, at børnene deltager i aktiviteter planlagt af voksne, men også at de selv må bestemme med hvem, med hvad, og hvor de vil lege i børnehaven
- Børnene har dagligt mulighed for at lege på tværs af alder
- Vi vil være imødekommende og positive overfor barnet, når det henvender sig
- Vi vil tilbyde os, hvis vi fornemmer, der er brug for vores hjælp og støtte
- Være meget bevidste om, at vi voksne er rollemodeller for børnene. Tilstræbe, at vi i vores omgang med hinanden er positive og anerkendende
- Vi er obs. På vores sprog og kropssprog
- Opfordre børnene til, i hverdagen, at hjælpe hinanden
- I vores tilgang til børnene vil vi have fokus på, at forskellighed er en styrke
- Støtte/fastholde børnene i deres valg/idéer
- Støtte op om/indgå i barnets handlinger og løsningsforslag

Æstetisk børnemiljø:

- Børnene har deres eget garderoberum og en skuffe med navn
- Mange af børnenes "produkter" hænges op i børnehaven
- Vi prioriterer, at der er rent og ryddet op i børnehaven. I hvert fald når vi starter op på en ny dag
- Vi har mange materialer og legesager, der i dagligdagen er tilgængelige for børnene

Social udvikling

Pædagogiske mål:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Læringsmiljø: Rutine spisesituationen

Alsidede personlige udvikling:

- Vi synger madsang og begynder at spise samtidig
- Vi opfordrer alle børn til at smage på maden. Vi roser, når de smager og vi anerkender samtidig at det er ok, hvis barnet ikke kan lide det
- Børnene smører selv til "smør selv dage", øver mestring, der giver større selvværd

Sociale udvikling:

- Børnene skiftes til at hjælpe hinanden med at dække rullebord
- Alle er en del af et fællesskab omkring bordet
- Vi øver turtagning ved samtalen omkring bordet, giver plads til at snakke, øve sig i at lytte, vente og forholde sig til de andre børns input

Kommunikation og sprog:

- Taler om smag og konsistens på maden
- Hvor kommer tingene fra og hvilke andre sammenhæng, kan de aktuelle fødevarer anvendes på andre måder

Krop, sanser og bevægelse:

- Børnene bevæger sig når de hjælper med at dække rullebord/bord
- De øver balancen og koordineringen når de sidder på stolen og når de hælder vand op
- Vi spørger børnene, om de er mætte, sultne eller har noget om munden, så de øves i at mærke efter

Natur, udeliv og science:

- Børnene orienterer sig om antal, når de dækker rullebord
- Vi laver bål mad

- Vi spiser ting, som vi har høstet i vores højbæde på legepladsen eller fået af Bondemand Jens

Kultur, æstetik og fællesskab:

- Vi sidder sammen ved bordet og holder "bordskik", øver i at skabe en god stemning for alle, derved skabe en god bordkultur
- Give børnene mulighed for at koncentreres sig om deres madpakke ved at holde 10 minutters stilletid
- Snakker med små stemmer

Overvejelser i forhold til de pædagogiske mål og læringsmiljøet med et særligt fokus på den voksnes rolle

Når vi laver bordplan, er det med baggrund i venskaber og /eller hvem, der kan støtte hinanden med specifikke ting evt. få øje på nye sider hos hinanden. Vi voksne hjælper det stille barn med at få sagt noget, og hjælper det meget talende barn med at give plads til andre.

Børnemiljø, der understøtter det generelle arbejde med læreplanstemaet:

“Social udvikling”:

Fysisk børnemiljø:

- Børnene har muligheder for at lege sammen, såvel ude som inde
- Børnehavens indretning gør, at børnene er tvunget til at lege flere i samme rum
- Rumdelere kan anvendes til opdeling af store rum, men børnene kan stadig se og høre hinanden

Psykisk børnemiljø:

- Vi har “øje for” børnenes eventuelle småkonflikter, men opfordrer at børnene selv forsøger at klare disse i første omgang. Kan vi se en konflikt udvikle sig, træder vi til med hjælp, så børnene kan finde en for alle god løsning. Man må gerne være uenige, men ikke slå fra sig/bruge vold
- I vores hverdag går vi ofte i dialog med børnene om, at vi er forskellige på såvel udseende, som på kunnen. Nogle er dygtige til et, andre til noget andet
- Vi hjælper og trøster hinanden, hvis noget er svært
- Det er ok at sige fra. Det er ok at sige nej til en leg, men det gøres på en for alle rar måde. De voksne træder til, hvis de vurderer, der er behov
- Når vi planlægger aktiviteter, tænker vi ind, at nogle børn skal have udvidet deres kreds af legevenner i børnehaven
- Vi opfordrer forældrene til, at børnene i deres fritid leger sammen med flere forskellige. Det styrker også en større venskabskreds i børnehaven

Æstetisk børnemiljø:

- Vi har billeder af børnene opsat i deres respektive grupper lille, mellem og store. Vi har billeder af børnene på deres kasser i garderoben

Kommunikation og sprog

Pædagogiske mål:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn op når erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og idéer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber

Læringsmiljø: Vokseninitieret samling

Alsidede personlige udvikling:

- Den voksne støtter turtagning omkring samlingen ift. opremsning af dag, dato, måned og årstid
- Barnet øver sig i at være i centrum og mestre at sige noget til samling
- Børnene får på skift lov til at bestemme, om vi skal synge, højtlesning, lave rim og remser mm. til samling

Sociale udvikling:

- Den voksne lærer børnene forskellige sange, rim og remser og dialogisk læsning
- Børnene er opmærksomme på hinanden

Kommunikation og sprog:

- Børnene bliver inddraget i den dialogiske læsning og rim og remser, undervejs forklares og samtales der om de forskellige ord og begreber samt evt. betydning af det læste

Krop, sanser og bevægelse:

- Den voksne sætter bevægelse på sangen, da mange børn hurtigere lærer sangen, hvis de kan forbinde den med noget visuelt
- Børnene kan gå/hoppe rim og remser

Natur, udeliv og science:

- Som en naturlig del af samlingen, snakker vi hver dag om hvilket dag, dato, måned og årstid vi har, dette er med til at skabe genkendelse, rutiner og struktur på hverdagen

Kultur, æstetik og fællesskab:

- Hver måned finder vi månedens sang, som den voksne laminerer og sætter op på væggen, så børnene kan se den tydeligt

Overvejelser i forhold til de pædagogiske mål og læringsmiljøet med et særligt fokus på den voksnes rolle

Vi voksne skal finde en passende sang, bog eller et passende rim i indhold og niveau til hvert enkelt barn. Vi voksne skal præsentere og lære børnene nye og ukendte ting. Vi voksne skal opmuntre børnene til aktiv deltagelse. Vi skal justere os til hvert enkelt barn og give tid

Børnemiljø, der understøtter arbejdet med læreplanstemaet:

“Kommunikation og sprog”:

Fysisk børnemiljø:

- Vi vil i vores hverdag give børnene mange forskellige muligheder for at bruge såvel tale som skrift. Vi er sprogligt bevidste i vores omgang med børnene. Bevidst bruge et nuanceret sprog og italesætter overfor børnene mange gøremål i vores hverdag
- Vi er lyttende overfor børnene
- Vi giver børnene tid til at forklare sig
- Skrivedskaber og papir er frit tilgængelig
- Der er bøger til fri afbenyttelse, og der læses og synges dagligt for børnene
- Vi er bevidste om, at børnene ofte lærer bedst i mindre grupper og i tæt relation til en voksen. Specielt børn, hvis sprog ikke er alderssvarende
- Vi beder børnene sætte ord på ønsker og behov. Vil du række mig vandet? Vil du knappe/lyne min jakke? Vil du tage mine regnbukser uden på støvlerne? Osv.
- Vi retter ikke på børnene, men gentager ord og sætninger, hvis børnene ikke taler helt korrekt

Psykisk børnemiljø:

- Vi holder dagligt samlingsstund, hvor børnene lærer at lytte, men også øves i at fortælle om egne oplevelser. Vi øver rigtig meget, at børnene skal sætte ord på ønsker og behov både i samvær med voksne og andre børn
- Kommunikation er vigtig og i fokus
- Vi taler med børnene om at aflæse hinandens kropssprog og mimik ved f.eks. konfliktløsning
- Vi taler meget med børnene om, at konflikter skal løses ved hjælp af sproget
- Vi taler pænt og respektfuldt til hinanden, og vi syntes ikke, det er ok, at der f.eks. bandes

Æstetisk børnemiljø:

- Bogstaver og tal er opsat i et af grupperummene og børnene har deres egen plads ved bordet til madpakker, samt navn på deres garderobesrum og kopper
- Vi har legesager, der understøtter sprogudviklingen
- Sang, rim og remser er en del af vores hverdag

Krop, sanser og bevægelse

- Pædagogiske mål: Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelse, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse

Læringsmiljø: vokseninitieret/børneinitieret hallen og multibanen

Alsidede personlige udvikling:

- Børnene udfolder, udforsker og gør sig erfaringer om hvad kroppen kan
- Børnene oplever succes – ”Jeg kan godt”
- Børnene øver sig i at turde stille sig frem og være frontfigur i f.eks. en sangleg

Sociale udvikling:

- Vi øver eks. turtagning i forbindelse med motorikbane
- Børnene er en del af et fællesskab, hvor de øver sig i at aflæse de andre børns signaler og tage hensyn til andre
- Børnene finder sammen på tværs af alder og interesse/aktivitet
- De tager selv initiativ til at høre en tilhørende musik
- Børnene samarbejder og hjælper hinanden videre i forløbet

Kommunikation og sprog:

- Den voksne guider og vejleder i de aktiviteter der sættes i gang
- Børnene taler sammen og kommer med idéer til forskellige aktiviteter
- Der indgår sang og rytme i musikken

Krop, sanser og bevægelse:

- Børnene bruger aktivt kroppen i forbindelse med de aktiviteter der igangsættes, såvel motorikbane, sanglege, boldspil mm.
- Børnene viser glæde ved bevægelse
- Børnene synger og danser til musikken

Natur, udeliv og science:

- Legen tages med ud og vi benytter multibanen og sportspladsen
- Naturmaterialer inddrages i legen f.eks. til naturbingo, kims leg mm.

Kultur, æstetik og fællesskab:

- Børnene præsenteres for gamle sanglege f.eks. "jeg gik mig over sø og land".
- Børnene oplever sig som en del af et større fællesskab

Overvejelser i forhold til de pædagogiske mål og læringsmiljøet med et særligt fokus på den voksnes rolle

Vi er opmærksomme på børnenes motoriske færdigheder, og planlægger med udgangspunkt deri. Vi voksne har forberedt aktiviteterne, og finder med hjælp fra børnene redskaberne frem – eks. bolde, gulvtæpper, ærteposer mm. Vi støtter, guider, vejleder og viser glæde ved at bruge kroppen

Børnemiljø, der understøtter arbejdet med læreplanstemaet:

"Krop, sanser og bevægelse":

Fysisk børnemiljø:

- Vores legeplads er indrettet med legeredskaber, og diverse forskellige områder, giver muligheder for forskellige fysiske udfoldelser. Vi har legehuse, hængekøje, gynger, rutsjebane, flisearealer, græsarealer m.m.

Naturbørnehaven
Folevej 25, 6510 Gram
Tlf.: 74822932 / 23968922
www.folefriskole.dk

- Legepladsen er indrettet med kroge, hvor børnene kan leg i "fred"
- Legepladsen er udstyret med forskellige ting, som børnene kan bruge i deres leg. Der er også cykler, mooncar, vogne, koste, spande, skovle osv. Der er to store sandkasser og et jordstykke, hvor der også må graves
- Børnene har indenfor fri adgang til papir, sakse, farver, blyanter, tape m.m.

Psykisk børnemiljø:

- Vi er meget bevidste om at støtte op om de børn, som er tilbageholdende overfor de forskellige aktiviteter
- Vi er som voksne bevidste om, at vi er rollemodeller for børnene. Vi spiser også sundt. Vi er i bevægelse i vores hverdag blandt børnene
- Vi tilbyder børnene en hjælpende hånd, når vi vurderer, det er nødvendigt
- Vi inddrager børnene i valg af aktiviteter

Æstetisk børnemiljø:

- Vi er bevidste om, at vi skal have det hyggeligt og rart, når vi spiser frokost/frugt
- Vi går aktivt ind i at lære børnene "bordskik". Vi taler ikke med mad i munden, ect.
- Vi taler ikke i munden på hinanden. Vi venter på tur
- Vi vasker hænder, før vi går til bords

Natur, udeliv og science

Pædagogiske mål:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundenhed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhæng, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Læringsmiljø: Børneinitieret sandkasseleg

Alsidede personlige udvikling:

- Udenfor er der "højere til loftet", derfor er der større mulighed for hvert enkelt barn til at finde et sted at fordybe sig.
- Er legen med traktorerne for vild og højrøstet, har barnet mulighed for at flytte sig upåvirket i den anden sandkasse eller i det modsatte hjørne af sandkassen med sin sandkage
- Barnet har adgang til mange forskellige materialer at udforske.
- Udemiljøet er med til at give ro, lys og luft som har en beroligende effekt på nervesystemet.

Sociale udvikling:

- Børnene støtter hinanden i at afprøve noget nyt, er nysgerrig på hinandens projekter
- Børnene leger og deles om deres små projekter f.eks. ved at hente vand

Kommunikation og sprog:

- Børnene taler sammen om hvad de laver, hvem de laver det til, hvad de har brug for, hvad den anden skal hente og hvis der er hvis

Krop, sanser og bevægelse:

- Børnene graver, bruger muskler, løfter, mærker konsistensen på mudder, balancerer med vand, går og løber.
- Børnene erfarer at noget er tungt, andet er let.
- Nogle kan lide at mærke sand på sig andre kan ikke

Naturbørnehaven
Folevej 25, 6510 Gram
Tlf.: 74822932 / 23968922
www.folefriskole.dk

- Børnene sanser vejret f.eks. kulde, regn, blæst, sol mm.
- Bruger sanserne og mærker forskelle ved at gå med bare tæer i sandkassen, på græsplænen, på sansestien/barfodstien mm.

Natur, udeliv og science:

- Forskel på si-sand og vådt sand
- Forskellen på vand fra vandpytter og vandet vi henter inde
- Nysgerrige på mudder, vand, is, dyreliv mm
- Eksperimenter med at lave kanaler i sand, i jord, i faldgrus
- Opdage at vand kan opføre sig forskelligt, nogle ting flyder andre synker

Kultur, æstetik og fællesskab:

- Børnenes sandkager/sandmad kan pyntes med forskellige ting fra naturen/pluk selv haven
- Bygge sandslotte, kanaler, grave efter guld og andet sammen

Overvejelser i forhold til de pædagogiske mål og læringsmiljøet med et særligt fokus på den voksnes rolle

Vi voksne har overblik over legen og børnene, så vi kan støtte dem rettidigt og hjælpe dem i zonen for nærmeste udvikling. Vi voksne faciliterer legen f.eks. ved at hjælpe med at finde vand, stille forskellige materialer til rådighed, være gæst i børnenes sandrestauranter

Børnemiljø, der understøtter det generelle arbejde med læreplanstemaet:

“Natur, udeliv og science”:

Fysisk børnemiljø:

- Vores legeplads er spændende og med mange legemuligheder. Den er indrettet med muligheder for at grave i både jord og sand
- Vi har mange træer og buske. Her findes smådyr, som børnene kan finde og putte i spande
- Bøger om natur og smådyr er tilgængelig for børnene
- Vi indkøber forstørrelsesglas m.m. til brug for børnene, når smådyr skal undersøges

Psykisk børnemiljø:

- Børnehavens voksne giver udtryk for glæden ved at være ude
- Legepladsens indretning indbyder til fælles leg
- Det, at børnene kan finde smådyr, skaber socialt fællesskab. Det er spændende at vise det frem, man har fundet, og der er altid andre børn, der er interesserede og går med i legen

Æstetisk børnemiljø:

- Vi vil lave udstillinger af de spændende ting, vi finder på vores legeplads eller på ture ud af huset
- Finder vi materialer i naturen, bruges det f.eks. til kollager eller andre spændende ting, der hænges op i børnehaven

Kultur, æstetik og fællesskab

Pædagogiske mål:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Læringsmiljø: Vokseninitieret ved højtidsudsmykning af børnehaven

Alsidige personlige udvikling:

- Ved at udstille barnets kreative bidrag, bliver barnet anerkendt for dets deltagelse
- Nogle gange siger den voksne at det er en "skal" ting, så barnet kommer til at øve noget nyt
- Som voksen tager man udgangspunkt i nærmeste udviklingszone, så børnene på den måde for gradueret støtte
- Nogle børn kan klippe selv, andre med støtte, og andre igen med hjælp fra den voksne med en hjælpesaks

Sociale udvikling:

- Vi laver de kreative ting inde på stuen, så flest mulige får lyst til at lave det. Ofte smitter det hvis bedste venen gerne vil
- Vi laver det kreative i mindre grupper. Nogle gange så man kan lære af hinanden, andre gange så alle børn er på samme niveau
- Herved får man øje på nye kompetencer hos hinanden og kan inspirere hinanden
- Vi kan også vælge at sætte børn sammen på baggrund af venskaber

Kommunikation og sprog:

- Vi fortæller børnene om højtiden, f.eks. hvorfor er det kyllinger og harer, der hører til påske, hvorfor holder vi fastelavn og om vi stadig bruger en levende kat?
- Vi snakker om form og farver
- Børnene kommer med deres input

- Vi voksne motiverer verbalt børnene til at deltage.

Krop, sanser og bevægelse:

- Vi øver motorik og koordination når vi klipper, tegner, maler og hænger udsmykningen op i børnehaven
- Børnene mærker forskellige materialer som f.eks. papmache, maling, vat og gips

Natur, udeliv og science:

- Materialekendskab, nogle ting er tunge, lette, nogle tykke og svære at klippe i/male på
- Vi finder selv forskellige materialer i naturen såsom grankogler, sand, kastanjer, mos, sten mm.
- Tøndeslagning til fastelavn, påske- og juleløb bliver afholdt på børnehaven legeplads, dette går rigtig godt i spænd med, at vi er certificeret Naturbørnehave gennem Friluftrådets Grønne Spirer og Spring ud i naturen.

Kultur, æstetik og fællesskab:

- Vi lærer børnene om kendetegnene ved højtiden (kulturbestemt)
- Vi hænger børnenes hjemmelavede ting op, så det præsenterer sig bedst muligt
- Når man sidder roligt og laver noget sammen, giver det fællesskab og sammenhørighed

Overvejelser i forhold til de pædagogiske mål og læringsmiljøet med et særligt fokus på den voksnes rolle

Vi voksne har forberedt aktiviteten og fundet de fleste materialer frem, så der sikres en god, rolig, nærværende aktivitet med mulighed for fordybelse. Herunder er de voksnes roller aftalt på forhånd. Vi voksne giver graderet støtte til børnene. Vi voksne sørger for at få udstillet eventuelle produkter præsentabelt.

Naturbørnehaven
Folevej 25, 6510 Gram
Tlf.: 74822932 / 23968922
www.folefriskole.dk

Børnemiljø, der understøtter det generelle arbejde med læreplanstemaet:

“Kultur, æstetik og fællesskab”:

Fysisk børnemiljø:

- Børnene har fri adgang til diverse materialer, der skal bruges i forbindelse med kreative aktiviteter (male, klippe, tegne osv.)
- Der er udklædningstøj, der inviterer til rolleleg/teater, musikanlæg, bøger osv.
- Børnene skal have mulighed for at høre forskellig musik og historier på cd. Der kan bruges udklædningstøj i forbindelse hermed
- Vi bakker op om danske traditioner. Bl.a. fastelavn, påske, jul m.m.

Psykisk børnemiljø:

- Vi ønsker at skabe et psykisk miljø, hvor børnene har forståelse og respekt for mangfoldighed og forskellighed
- Vi ønsker at understøtte børnenes forståelse af sig selv som kulturbærer. Gennem mødet med andre kulturelle værdier og udtryksformer kunstnerisk, kulturelt og menneskeligt kan børnene blive bevidste om egne kulturelle værdier og rødder
- I Fole Naturbørnehave skal børnene møde voksne, der aktivt formidler kultur og støtter dem i at afprøve sig selv i forhold til en bred vifte af kulturelle udtryksformer

Æstetisk børnemiljø:

- Børnene skal have mulighed for at eksperimentere og improvisere med forskellige kulturelle udtryksformer
- Vi præsenterer børnenes mange forskellige udtryksformer (ophængning af kreative produkter, spille små teaterstykker for hinanden og forældrene osv.)

Mål for sammenhæng mellem læringsmiljø og børne læring

Der arbejdes med udgangspunkt i børnenes nærmeste udviklingszone og observeres om og hvordan læringsmiljøet understøtter, at børnene får mulighed for at udvikle og lære det som forskning og teori beskriver for en given alder.

Vores mål er at det pædagogiske læringsmiljø udvikles og i høj grad indbyder børn til læring hele dagen i alle de fora, dagen byder på.

Evalueringskultur og dokumentation

I Fole Naturbørnehave skal der etableres en evalueringskultur. Hermed forstås det pædagogiske personale og ledelse løbende forholder sig reflektivt til. Hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Beskriv hvilke metoder i benytter jer af

Beskriv hvordan disse anvendes systematisk

Beskriv hvordan de har været med til at udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø (§9, stk. 2 og 3).

Vores nuværende praksis: Vi tager billeder, som både kommer på Fole Naturbørnehaves facebookside og bliver vist på en digital skærm i børnehaven. Vi skriver mail til forældrene, hvor der i forskellig grad er information og uddybende forklaringer til f.eks. aktiviteter eller hverdagens struktur. Til hvert emne/temauege bliver der lavet en smtte, den bliver hængt op på tavlen ved ugens start, så forældre kan orientere sig. Evalueringen foretages mundtligt på medarbejdermøder. Vi arbejder med Hjernen og Hjertet på enkelte børn, børnegruppen eller udfordringer samt DPU.

Fremadrettet: Vi vil fortsat tage billeder, skrive mails til forældrene ift. nye tiltag, generel information mm. netop for at dokumenterer vores pædagogiske praksis. På medarbejdermøder vil der hver gang være et punkt der hedder børn, hvor vi i fællesskab kan diskutere det enkelte barn og gruppen, hvor er vi henne, hvad vil vi gerne for at sikre, at alle børn udvikler sig, hvad skal der til og hvordan følger vi op? – herunder hører et syn på børnehavens læringsmiljø naturligvis hjemme. Her skal der planlægges pædagogiske tiltag. Det er vigtigt at skabe en fælles evalueringskultur medarbejderne imellem, som vil være med til at højne vores pædagogiske faglighed, både indbydes, men også over for forældrene. En af de største forudsætninger for at begynde at blive mere reflekterende er, at den enkelt medarbejder tør blotlægge sin egen praksis og gøre den til genstand for en fælles refleksion blandt sine kollegaer på medarbejdermøder, dette betyder at de øvrige kollegaer kommenterer og stiller reflekterende spørgsmål f.eks. "Hvordan så du/I, at børnene var glade/lærte noget?"

Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i børnehaven skal indtænkes i arbejdet med den pædagogiske læreplan og med etablering af de pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børn oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.

Giv 1-2 retningsanvisende eksempler på, hvordan I har inddraget barnets stemme og hvordan det har medvirket til at justere i enten det fysiske, psykiske og/eller æstetiske børnemiljø.

Hvilke tiltag har det givet anledning til? (§8, stk.7)

På baggrund af iagttagelser om morgen på stuen, mens børn spiser morgenmad, leger og andre bliver afleveret, har vi gjort os overvejelser om, hvad vi kan gøre for at mindske uroen og konflikterne blandt børnene og hvordan vi kan imødekomme børnenes behov for at igangsætte vokseninitierede/børneinitierede aktiviteter. Overvejelserne har ført til, at vi har stillet papir og farveblyanter frem på et bord og på et andet opstillet Vildkatten, så børnene kan se det, blive inspireret og selv gå i gang.

Hvordan har vi inddraget barnets stemme: Børnene spurgte jævnligt den voksne om man skulle spille om morgen.

Tiltag: Ud fra børnenes ønske om hygge og nærvær om morgen, blev der omprioriteret så der er 2 voksne om morgen, så der altid er en voksen der har tid til at spille, læse eller bare hygge med børnene.

Hvordan har vi inddraget barnets stemme: De eftermiddage, hvor de voksne egentlig havde tænkt sig at gå ind og spise frugt, er der ofte børn, der langt hellere vil blive udenfor.

Tiltag: En hurtig omjustering blandt medarbejderne betyder at vi enten alle bliver ude og spiser eller åbner op for at dele børnene op, så nogle er ind og andre er ude.

Inddragelse af lokalsamfundet

Hvordan inddrages lokalsamfundet i arbejdet med etablering af det pædagogiske læringsmiljø for børn.

Eksempler på aftaler og tiltag (§8, stk.6).

- Vi har et stort og godt samarbejde med Fole Friskole. Vi deltager i bl.a. forskellige emneuger, musikundervisning, teaterforestilling, bazar, lejr for førskolebørnene samt førskoleperiode mm.
- Et bredt samarbejde med dagplejere der ligger i vores område – private som kommunale, Et bredt samarbejde betyder sparring mellem dagplejere, børnehaven og ikke mindst det sociale aspekt mellem børn og voksne på kryds af områder. Vi ønsker både at gøre samarbejdet til et læringsrum for de voksne, og især for børnene. Vi afholder dagplejedag hver torsdag for den lokale dagplejemor og store dagplejedag én gang om måneden i børnehaven, vores fokus er på samspillet og fællesskabet børnene imellem.
- Samarbejde med Fole IF, hvor vi benytter hallen og dens faciliteter. Vi laver udsmykning til byens årlige gymnastikopvisning samt pynter tønderne til fastelavn
- Samarbejde med kirken, hvor vi hvert år er til julegudstjeneste ved juletid
- Vi har et stort og godt samarbejde med vores lokale bondemand. Vi besøger Bondemand Jens én gang hver anden måned, her følger vi årstiderne og er hjælpende hænder for en dag

Naturbørnehaven
Folevej 25, 6510 Gram
Tlf.: 74822932 / 23968922
www.folefriskole.dk

Årshjul for Fole Naturbørnehave 20/21

Januar:

- Hygiejne – Vi arbejder en uge med hygiejne og giver børnene en forståelse for hvorfor hygiejne er så vigtig

Februar:

- Vinterferie – Sampasning mellem børnehave og SFO (der laves en smtte over de aktiviteter som vi tilbyder børnene i denne uge)
- Fastelavn – Vi laver kreativ pynt til børnehaven og slår katten af tønden (udenfor)

Marts:

- Emneuge omhandlende leg og forståelse af lyd – Vi ved at lyde påvirker os på mange måder. Vores velvære, vores følelser og den måde vi opfatter omgivelserne og andre mennesker på. Vi bruger lyden hele tiden, den skaber forståelighed, evnen til at orientere sig og kommunikere.
- Generalforsamling til forældrebestyrelsen

April:

- Emneuger om krible- og krabledyr ude i naturen – Vi går på opdagelse i naturen
- Påske – vi laver påskepynt, gækkebreve og får besøg af påkeharen
- Påskefrokost – hvor hvert barn bidrager med noget mad til påkebordet
- Førskoleperioden på Fole Friskole starter

Maj:

- I denne måned arbejder vi med temaet Trafiksikkerhed. Dette emne arbejder vi med for at styrke barnets koncentration, opmærksomhed og evnen til at modtage læring, samt det at forstå en kollektiv besked. Da vi ugentligt er på ture ud af huset, er det vigtigt at børnene ved og har forståelse for, hvordan man begår sig i trafikken.

Juni:

- Afslutning for de store børn (Afslutning i børnehaven for ens kammerater, de store børn bestemmer hvad vi skal have og spise, de springer ud af vinduet. Efter børnehavens lukketid inviteres forældre til kommende skolebørn til reception, her får børnene en tale fra børnehaven med på vejen, en rose og et lille minde over deres tid i Fole Naturbørnehave. Det hele afsluttes med kaffe og kage)
- Sankt Hans – Vi tænder bålet i bålhytten (Børnene har været med til at lave en lille heks i

børnehaven)

Juli:

- Sampasning mellem børnehave og SFO (der laves en smtte over de aktiviteter som vi tilbyder børnene i de 4 uger)
- Sommerferie (Børnehaven er fast lukket i uge 29 og 30)

August:

- Affaldsindsamling – Vi deltager i års affaldsindsamling og gør det til en emneuge, hvor børnene bliver opmærksomme på affald smidt i naturen og hvad det gør ved vores dejlige natur
- Valg til forældrerådet
- Fyraftensmøde for forældre til kommende førskolebørn

September:

- Emneuge omkring leg med sanserne, fokus på smag-, hører-, lugte-, syn- og følesansen – Vi finder ud af hvilke sanser vi som mennesker har og hvad vi kan bruge dem til.

Oktober:

- Emneuge omkring mad leg i børnehaven – Prøve at gøre børnene med bevidste, om indholdet af det de spiser, give dem mad mod, madglæde, trivsel og sundhed.
- Motionsdag (fredag inden efterårsferien afholder vi motionsdag, dette kan enten være i børnehaven, multibanen eller vi deltager sammen med Fole Friskole i Stensbæk Plantage)
- Efterårsferie – Sampasning mellem børnehave og SFO (der laves en smtte over de aktiviteter vi tilbyder børnene i denne uge, det overordnede tema for denne uge er altid Halloween
- Halloween fest hvor både børn og voksne er udklædte

November:

- Science uge – Vi vil arbejde med emnet science, hvor vi sammen med børnene vil lave 2-3 forskellige forsøg
- Vi laver julegaver
- Henter juletræ/ting til dekoration

December:

- Julegudstjeneste
- Julefrokost – hvor hvert barn bidrager med noget mad til julefrokostbordet

Følgende aktiviteter foregår løbende hen over året:

- Årlig fotografering
- Tager på fødselsdagsbesøg eller afholder det i børnehaven
- Besøge Bondemand Jens
- Besøg af dagplejerne
- Turdage med busserne
- Cykeldage
- Båldage
- "Smør selv dage"
- Krop og bevægelse dage

Forældrebestyrelsen

Forældrebestyrelsen skal inddrages i udarbejdelsen af, evalueringen af og opfølgning på det pædagogiske arbejde. Forældrebestyrelsen skal ligeledes inddrages i arbejdet med at skabe gode/og sammenhængende overgangen fra hjem til dagtilbud, mellem dagtilbud og fra dagtilbud til tidlig SFO/skole (§15, stk.1 og 2).

Beskriv status og erfaringer.

Vi arbejder med at inddrage bestyrelsen via et fast punkt på bestyrelsesmøderne

Overgang fra hjem til børnehave.

Når forældrene viser interesse for børnehaven, bliver de inviteret til en rundvisning samt en snak omkring Naturbørnehavens værdier, dagsrytme, struktur og rutiner mm.

Vi afholder dagplejedag hver torsdag, hvor også indskrevne børn og deres forældre har mulighed for at komme på besøg, så barn og familien kan lære stedet at kende.

Inden barnet starter, inviteret vi forældrene til et opstartsmøde, hvor forældrene kan fortælle primærpædagogen om barnets rytme, om der er særlige ting ved barnet vi skal være opmærksomme på.

Indkøringen kræver en god og tæt dialog mellem forældre og Naturbørnehaven.

Fra børnehave til børnehave

Når forældrene viser interesse for børnehaven, bliver de inviteret til en rundvisning samt en snak omkring børnehavens værdier, dagsrytme, struktur og rutiner mm.

Inden barnet starter, inviteret vi forældrene til et opstartsmøde, hvor forældrene kan fortælle primærpædagogen om barnets rytme, om der er særlige ting ved barnet vi skal være opmærksomme på.

Kommer barnet fra en anden børnehave, er det et samarbejde mellem de 2 institutioner og et fællesansvar for, at det bliver afholdt et overleveringsmøde.

Fra børnehave til førskole

Hvis der er behov for et overleveringsmøde med førskolen, kan forældrene inviteres til at deltage. Børnene deltager i førskole forløbet 2 gange i ugen, hvor de følger deres kommende klasse Pil fra 8:00-12:20. Deres primærpædagog fra børnehaven følger med i førskoleforløbet i de 3 måneder fra april til og med juni. Ved slutning af førskoleforløbet laves der en overlevering fra pædagogen til kommende klasselærer.

Pædagogiske redskaber

For at understøtte og kvalificere det pædagogiske arbejde arbejdes der med følgende redskaber i Naturbørnehaven: Hjernen og hjertet og DPU

Naturbørnehaven
Folevej 25, 6510 Gram
Tlf.: 74822932 / 23968922
www.folefriskole.dk

Beskriv status, erfaringer og evt. kommende tiltag

Hjernen og hjertet

Hjernen og Hjertet er Rambølls it-system til at understøttelse af arbejdet med udvikling og dokumentation af kvalitet i sundhedsplejen, dagtilbud og skoler.

Dette system er bygget op af en række moduler, som den enkelte kommune kan vælge til og fra efter ønske og behov.

Vi har mulighed for at benytte Sprogvurdering, Leg og læringsmiljøvurdering, Fokuspunkter, noter og overgangsbeskrivelse og TOPI

Sprogvurdering: Formålet med sprogvurdering 3-6 er at give det pædagogiske personale i børnehaven et forskningsbaseret materiale til at vurdere det enkelte barns sprogvurdering, så der på baggrund af resultaterne kan iværksætte målrettede og systematiske pædagogiske indsatser, som understøtter barnets sprogtiltagelse.

Lege- og læringsmiljøvurdering: Er et refleksionsværktøj til at afdække det pædagogiske lege- og læringsmiljø i børnehaven. Værktøjet giver et stærkt grundlag for refleksion og børnehavens praksis og danne et konkret afsæt for, hvor børnehaven har sine styrker, og hvor der kan være behov for ekstra fokus.

Fokuspunkter, noter og overgangsbeskrivelse: Er et opfølgings- og handleværktøj for det pædagogiske medarbejdere. Formålet med redskabet er bl.a. at understøtte arbejdet med planlægning og evaluering af konkrete indsatser for det enkelte barn. Derudover kan det bruges til at skabe overblik over fagpersonalets interne aftaler og aftaler med forældre samt overlevering af relevant viden.

TOPI: Et redskab til at understøtte fagpersoner med tidlig opsporing af mistrivsel og en efterfølgende styrket indsats.

DPU – Dansk pædagogisk udviklingsbeskrivelse

Dansk pædagogisk udviklingsbeskrivelse, er et enkelt og præcist redskab til at belyse barnets kompetencer og udviklingspotentialer – som de udspiller sig i et relationelt og pædagogisk miljø.

Materialet kvalificerer arbejdet med læreplanslovens seks temaområder. Det er baseret på ni udviklingsområder, som giver et samlet billede af de væsentligste sider af børns udvikling: opmærksomhed, hukommelse, leg og aktiviteter, sprog og kommunikative kompetencer, sociale kompetencer, selvregulering, grovmotorik, finmotorik og færdigheder i dagligdagen.

Formålet med DPU'en er at understøtte pædagogerne samarbejde om det enkelte barn i dets sociale kontekst. Dermed vil udviklingsbeskrivelsen kunne medvirke til at skabe en konstruktiv dialog blandt pædagogerne om den pædagogiske planlægning og til at understøtte samarbejdet med forældrene.

Afslutning

Unikke børn i unikke børnehaver

Børn er forskellige i alder, i køn, i udseende, i vaner, i drømme, i interesse, i behov, i kultur – men ens i deres ønske om at have et godt og trygt liv i såvel dagplejen, børnehave og skole, hvor de kan lege, lære, udvikle sig og dannes.

Formålet med dette dokument er både at sikre at man kommer omkring de temaer, man som børnehave er forpligtiget på, men også at give et billede af det betydningsfulde arbejde, der udføres i Fole Naturbørnehave. Endeligt et dokument der kan give inspiration, viden og indsigt til relevante interessenter til det fortsatte arbejde med at styrke og udvikle kvaliteten i børnehaven.

Vi skal ikke lære vores børn, at de er specielle
i betydningen af at være bedre end andre.

Vi skal lære dem, at de er specielle
i betydningen af at være dem de nu er.

De er specielle, fordi de er dem.
Og holder de fast i sig selv, og lytter de til sig selv,
Så finder de den vej, der er rigtig for dem.